

LÄKEMEDEL OCH ÄLDRE

**Hjälprea för att minska
ogynnsamma effekter
av läkemedel hos äldre**

(Utgiven februari 2008)

*Läkemedelsrådet
Expertgrupp Läkemedel och äldre*

Preparat som bör undvikas om inte särskilda skäl föreligger.

Hög risk för biverkningar hos äldre!

Långverkande bensodiazepiner:

flunitrazepam	(Flunitrazepam, Fluscand)
diazepam	(Stesolid, Diazepam)
nitrazepam	(Mogadon, Nitrazepam, Apodorm)

Risk för dagtrötthet, muskelsvaghet och balansstörningar.

Antikolinerga läkemedel, t ex:

tolterodin	(Detrusitol)
oxybutynin	(Ditropan, Oxybutynin, Kentera, Lyrinel)
darifenacin	(Emsalex)
solifenacin	(Vesicare)
hydroxizin	(Atarax)
alimemazin	(Theralen)
propiomazin	(Propavan)
levomepromazin	(Nozinan)
tricykliska antidepressiva, t ex klomipramin	(Anafranil, Klomipramin)

Risk för kognitiv påverkan, konfusion, urinretention, muntorrhet och obstipation.

Övriga läkemedel:

- Kinin

Risk för överkänslighetsreaktioner och konfusion.

- Peroralt teofyllin

*Risk för biverkningar och interaktioner. Dåligt be-
lagd effekt på astma och KOL hos äldre .*

Preparatgrupper som hos äldre innebär risk för biverkningar och/eller interaktioner.

Behandlingen bör fortlöpande omprövas.

NSAID inkl. COX-2 hämmare

Endast som kort kur (1-2 v).

Ej till hjärtsvikts- och/eller njursviktspatienter.

Lätta opioider (dextropropoxifen, kodein, tramadol)

Risk för yrsel, konfusion, förstoppning och illamående.

Neuroleptika

Utvärdera effekten efter 2-3 v. Kan dosen minskas?

Risk för extrapyramidala symptom, kognitiva störningar, sedation och ortostatism.

Protonpumpshämmare

Föreligger indikation?

Risk för utsättningsbesvär.

Digoxin

Minska dosen hos äldre. Kreatininclearance minskar drastiskt hos äldre. Följ P-digoxin som för äldre bör vara < 1,4 nmol/L.

Loopdiuretika

Föreligger klar indikation? Överväg dosminskning.

SSRI

Kvarstår indikation?

Ökad risk för fall, miktionsstörningar och blödningar.

Olämplig dosering av Psykofarmaka

Eftersträva lägsta effektiva dos. Doser som överskrider de angivna medför hög biverkningsrisk.

SUBSTANS	DYGNSDOS
haloperidol (Haldol) schizofreni exkluderat	> 2 mg
risperidon (Risperdal) schizofreni exkluderat	> 1,5 mg
oxazepam (Sobril, Oxascand)	> 30 mg
klometiazol (Heminevrin, Distraneurine), som sömnmedel	>600 mg
zopiklon (Imovane, Zopiklon, Zopiclone)	> 7,5 mg
citalopram	> 40 mg
sertralin (Zoloft, Sertralin)	>100 mg

Polyfarmaci

Undvik behandla med ≥ 3 psykofarmaka (samma eller olika ATC-grupper), regelbundet eller vid behov.

Olämplig/riskfylld behandling vid:

Artros: Kontinuerlig NSAID-behandling

Demens: Antikolinergika, långverkande bensodiazepin, neuroleptika

Diabetes typ 2: Metformin vid njursvikt

Hjärtsvikt: NSAID, kalium, kalciumblockerare (nifedipin, verapamil, diltiazem)

Sömnstörning: Långverkande bensodiazepin, triazolam, propiomazin, alimemazin

UVI: Antibiotika vid asymtomatisk bakteriuri